

‘SuperPlie’

Een geschiedenis van Midden-Delfland in drie ritmes en symbolen.
Weergegeven in een indoor land-art project
in de Oude Kerk van Maasland.
Onderdeel van 'Ode aan Midden-Delfland'.

Juli-september 2021,
te zien op zaterdagen van 11.00 tot 16.00 uur

ARTI DELFLANDIAE
kunst van midden-delfland

Aanleiding

Bij het initiatief voor 'Ode aan Midden-Delfland' ontstond een idee om vooral ook het landschap zelf in een kunstwerk te betrekken. De vorm 'Land Art' ligt dan voor de hand. Minder voor de hand is het idee om land art in de binnenruimte te maken. Toch is dit de uitdaging geworden die aan beeldend kunstenaar Marcel Koeleman is meegegeven.

Idee en concept

De geschiedenis van een gebied, in dit geval Midden Delfland, ligt besloten in het landschap, gebouwen, geschiedschrijving en herinneringen. Op deze plek, die van de Oude Kerk in Maasland, hebben zich in de geschiedenis indrukwekkende gebeurtenissen afgespeeld die nu niet meer zichtbaar zijn.

In het indoor land-art object wordt die geschiedenis ontvouwen, en worden ritmes zichtbaar van drie belangrijke gebeurtenissen die hebben gemaakt dat dit gebouw en dit gebied is wat het nu is. Het is de opeenvolging van het natuurlijke ritme van de teloorgang van de toenmalige kerk als gevolg van de overstroming van de Maas in 1134. Het weloverwogen ritme van de toewijzing van het patronaat aan de Duitse Orde in 1241. En het tegendraadse ritme van de inferno als gevolg van een vuurpijl die in 1945 werd afgevuurd ter nagedachtenis aan de overwinning op Napoleon in 1815.

Het zijn gebeurtenissen die ook representatief zijn voor hoe Midden Delfland zich heeft ontwikkeld: in een mengeling van natuurkrachten, van weloverwogen rationeel gebruik van het gebied, en van niet-voorzien gevolgen van wat bewoners, ruimtelijke ordenaars, beleidsmakers en projectontwikkelaars met het gebied hebben gedaan. Het zijn uiteindelijk ook gebeurtenissen die een mensenleven vormen: de combinatie van ons intuïtief en natuurlijk doen en laten, de rationale poging tot beheersing en duiding, en de persoonlijke catastrofes die vaak leiden tot een hoek, een vouw, in onze emotionele ontwikkeling. Zo bestaat het object uit drie symbolen waarmee de drie tijdlagen vorm krijgen: de Golf, het Kruis en de Pijl.

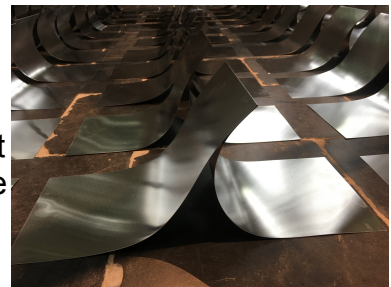
Ontwerpmotieven

Dit land-art object, deze installatie in en in symbiose met een kerkgebouw, doet iets wat in de natuur heel gebruikelijk is, maar in de cultuur niet zo systematisch en letterlijk wordt gedaan: het laag voor laag opbouwen van de geschiedenis. Het artificiële van het concept, het stapelen van tijd door de tijd stil te zetten en te herschikken, wordt uitgedrukt in de keuze van het gebruikte materiaal aluminium. Dit metaal is nagenoeg inert. Het is daarmee een tijdloos metaal, dat bovendien sterk contrasteert met de gebruikte materialen in het kerkgebouw en daarmee afstand houdt, als een verteller. Het object zal uiteindelijk in zijn geheel ook weer recycled worden, om wellicht terug te komen in een deurknop van een voordeur van een nog te ontwerpen huis in een nog te ontwerpen woonwijk. Aldus een bijdrage leverend aan de toekomst van een geschiedenis.

Gekozen is voor een niet-alledaagse manier van letterlijk vorm geven: de vouw. Aldus ontstaat een vorm en ontstaat een beeldmerk, de golf, het kruis, de pijl, die kenmerkend zijn voor dat deel van de lokale geschiedenis. De vouw als vormgevende handeling en techniek is ook ingegeven door haar filosofische betekenis. Voor Gilles Deleuze (1925-1995), een Frans filosoof die vanaf de jaren 50 schreef over filosofie, literatuur, film en beeldende kunst, 'biedt de metafoor van de vouw oneindige mogelijkheden in de beweging van binnenuit (affect en herinneringen) naar buiten (het toekomstige zelf bepalen)'. Met de vouw kunnen we dus reizen in de tijd. De vouw geeft daarmee, als vormgevend principe en techniek, op een complete manier de ruimte en de mogelijkheid om de geschiedenis te maken in het hier en nu, vanuit de wens om hier en nu een ode te brengen aan het landschap van Midden Delfland.

De Golf

De oudste laag, de stormvloed van 1134, ligt op de vloer van het gebouw en bestaat uit het in aluminium gevouwen en vormgegeven golven. Door de witgrijze kleur van het materiaal zal de vloer oplichten. Het land-art element, een interventie in een bestaand gebied of lokatie op een manier die een eigen en oorspronkelijk verhaal vertelt in eigen beeldtaal over datzelfde gebied of lokatie, komt in deze laag tot uiting in het repeterende en regelmatige karakter van de golven. In de kunsthistorie grijpt dat aan bij met name de Land Art die Walter de Maria in de jaren 60 en 70 maakte, en ook bij de repetitieve muziek van onder meer Steve Reich.

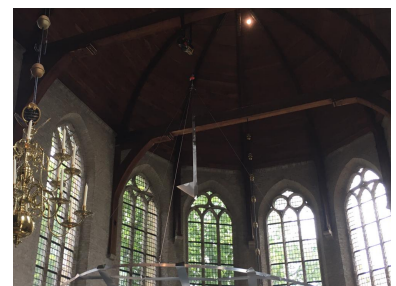
Het Kruis

De volgende, zwevende, laag heeft eveneens die verbinding met de kunsthistorie maar voegt daar iets picturaals aan toe via het kruis als teken en symbool. In de beeldtaal zoals Roger Waters dat in zijn musical The Wall heeft gedaan begin jaren '80 met wandelende hamers en sikkels, en in zijn latere versies met onder meer logo's van Shell. Deze laag, de komst van de Duitse Orde in 1241, bestaat uit kruizen in de kenmerkende Duitse Orde stijl die uit dun aluminium zijn gesneden.

De Pijl

De jongste en hoogste laag representeert de brand als gevolg van een vuurpijl. Vormgegeven door een set van aan elkaar verbonden en tegelijkertijd tegengesteld een richting aanwijzen waarheen te gaan. Een chaotisch symbool van onbedoelde redeloosheid.

De titel 'SuperPlie'

Het belang van de eenheid van de drie lagen als gezamenlijke representatie van de geschiedenis van die plek, maar ook een eenheid vormend naast de eclectische beeldtaal van het kerkgebouw, is reden voor het uitgangspunt van eenheid van materiaal voor alle lagen. De drie lagen vormen aldus met elkaar een superplie, ook wel koorhemd genoemd. Een religieus gewaad dat in de christelijke religieuze

traditie tot op de dag vandaag wordt gebruikt. SuperPlie is de titel van dit indoor land-art object dat tevens verwijst naar het dominante vormgevende principe dat is gebruikt, de vouw.

SuperPlie als muzieksculptuur

Componist Boudewijn Ruigrok laat zich door SuperPlie inspireren voor een muzieksculptuur: de verschillende lagen van Marcells werk resoneren in de lagen van beeldhouwde akkoorden in een stuk voor het bijzondere Maaslandse kerkorgel en zangers. De integrale presentatie in klank en vorm van SuperPlie zal hopelijk later deze zomer zijn première beleven (21 augustus, onder voorbehoud). Zodra meer informatie bekend is, zal dit worden toegevoegd.

Marcel Koeleman is geboren in Schipluiden. Hij groeide daar op en kent het gebied op zijn duimpje. Marcel Koeleman is opgeleid als geohydroloog, beeldend kunstenaar en bedrijfskundige. Hij combineert zijn kunstenaarschap met zijn werk als milieumanager en met wetenschappelijk onderzoek naar hoe mensen verbonden kunnen zijn door een esthetische ervaring. Marcel woont in Rotterdam en is ingeschreven bij het Centrum voor Beeldende Kunst in Rotterdam en lid van het kunstenaarscollectief 'Karmijn'.

Boudewijn Ruigrok is geboren en getogen Schipluidenaar en altijd bezig geweest met muziek. Hij studeerde aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag en aan de theaterschool en het conservatorium van Amsterdam. Boudewijn zingt, geeft les en schrijft, onder andere voor Theater Rotterdam, het Residentie Orkest en Theater Utrecht. Hij maakt onderdeel uit van het collectief Kwekers in de kunst, dat grootse community art-projecten uitvoert, onder andere met Loes Luca en het Zuiderstrandtheater.

Curator en initiatief kunstwerk Oude Kerk
Ontwerpidée en uitvoering SuperPlie
Compositie 'klanksculptuur'

Flip van der Eijk, Arti Delflandiae
Marcel Koeleman
Boudewijn Ruigrok

SuperPlie is mede mogelijk gemaakt met steun van:

RDO *Balije van Utrecht*

VAN MIERLO

Ontwikkelen in dialoog en balans van stad en land

Elise Mathilde

— — — — —

Arti Delflandiae
is deelnemer van

ARTI DELFLANDIAE
kunst van midden-delfland

Stichting Arti Delflandiae, KvK Haaglanden nr. 27191327
Viool 93, 2678 HL De Lier, E: artidelflandiae@gmail.com

Arti Delflandiae
is partner van

**PUUR
MIDDEN
DELFLAND**